

PROVAZOCHOVNÍK I. POUVAZOCPODKYNĚ NAD PRAHOU

Foto: František Ortmann

Vyrobili:

Koproducenti:

NEVER LOST FILM

Silvia Učňová Kapustová
SisaArt

Děkujeme partnerům filmu:

Premiéra v České republice: 20. 8. 2020

Země původu: Česká republika

Žánr: celovečerní dokumentární film

Stopáž: 51 minut

TRAILER

<https://youtu.be/AQMsEzbdI4o>

WEBOVÁ STRÁNKA

<https://provazochodkynenadprahou.cz/en/>

Tvůrci

Námět	Ivana Pěkná • Václav Flegl
Režie	Václav Flegl • Jakub Voves
Producent	Ivana Pěkná • Jiří Turek • Václav Flegl
Kamera	Adam Sejk
Střih	Jakub Voves
Zvuk	Václav Flegl
Hudba	Pascale Valenta • Djeyla Roz Nicolas Stephan • Max Leynele
Dramaturg	Zuzana Kopečková
Fotograf	František Ortmann
Koproducent	SisaArt
Partner projektu	Komerční banka a.s. • Kolektory • Hanyš
Distribuce ČR	Česká televize • AQS (VOD) Netflix
Účinkující	Tatiana–Mosio Bongonga Jan Naets • Rudy Omankowski Jiří Turek • Ivana Pěkná • Hanuš Jordán Cie Basinga • Gratte Ciel

Příběh o hledání vnitřní síly a umění balancovat mezi nebem a zemí

”

*„Provazochodecké lano chápu metaforicky jako strom.
Čerpám zespodu – a rostu do nebe.
Cítím sílu a propojení. Lano je malý kus země.
Bezprostředně prožívám přítomnou chvíli,
jsem v ní celým svým bytím...”*

Tatiana-Mosio Bongonga

Synopse

Zahájení festivalu Letní Letná v roce 2019. Mezi nebem a zemí, vysoko nad pražskými mosty kráčí francouzská provazochodkyně. Z jednoho vltavského břehu na druhý se dostane po 350 metrů dlouhém laně. V její chůzi se odráží naprosté soustředění, odvaha, ale také víra i pohledy těch, kteří stojí na zemi s hlavou zakloněnou, v němém úžasu. Díky dokumentu se na tento okamžik podívají i z perspektivy, kterou Tatianě dává nahléd pětatřicetimetrové výšky.

Kamery Tatianu sledují při přípravách i balancování nad vzdušnou propastí, před diváky se zároveň odvíjí cesta méně nápadná – ta osobní. Umělkyně po ni kráčí někdy s jistotou, někdy s obavami. Stejně jako po laně. Několik desítek metrů nad zemí se stává středem pozornosti a zdá se osamocena, ale ve skutečnosti ji viditelná i neviditelná lana spojují s těmi, kteří ji „jistí“ jak při práci, tak v životě. I o nich dokument je. Jako neméně důležitý hrdina se ukazuje Jan Naets, muž v pozadí zodpovědný za technickou stránku show. Nebo Rudy Omankowski. Setkání s osudovým mentorem z české provazochodecké rodiny patří k nejsilnějším okamžikům emotivního příběhu.

Strhující představení Tatiány-Mosio Bongonga zdaleka přesáhlo rozměr pouhého „spektáklu“ pro diváky a média. Přejít po laně bez jistění symbolizuje riskantní cestu k nejistému cíli. Cestu mezi životem a smrtí, mezi začátkem a koncem, mezi dvěma krajnostmi, v neustálém napětí udržet se a neztratit rovnováhu. Pro „provazochodkyni nad Prahou“ přitom rozhodně platí, že cílem je právě ona cesta.

Pozadí vzniku dokumentu

Dokumentární film *Provazochodkyně nad Prahou* je projektem Mezinárodního festivalu nového cirkusu a divadla Letní Letná. V roce 2019 festival zahájilo jedinečné představení ve spolupráci souborů Cie Basinga a Cie Gratte Ciel. Světoznámá provazochodecká umělkyně Tatiana-Mosio Bongonga přešla po 350 metrů dlouhém laně nad Vltavou. Bez jištění a 35 metrů nad hladinou.

Už během náročných technických příprav bylo zřejmé, že realizace bude pro všechny zúčastněné obrovskou výzvou a nesmírně zajímavou zkušeností. A proto se také filmařský tým rozhodl celý proces zdokumentovat. Původním záměrem bylo natočení krátkého videa ze zákulisí a samotné akce, ale témata a situace, které unikátní představení provázely, vedly ke změně původních plánů – a zrodil se poutavý a přitažlivě vystavěný celovečerní dokument.

Rozhovor s Tatianou-Mosio Bongonga

V čem byl pro vás přechod řeky Vltavy v Praze významný?

Byl to nejdelší přechod v mé kariéře, po 350 metrů dlouhém laně jsem do té doby nepřecházela. Zároveň šlo o splněný sen. Když jsem totiž před šesti lety poprvé navštívila Letní Letnou s jinou company, říkala jsem si, že by bylo skvělé se sem vrátit a přejít přes řeku. V Praze se navíc narodil můj mentor, slavný provazochodec Rudy Omankowski. Přechod přes Vltavu pro mě tedy byla doslova srdečná záležitost.

Rudy Omankowski se na vystoupení dokonce přijel osobně podívat. Co to pro vás znamenalo? Jak jste to prožívala?

Vzpomínám si, jak jsem mu pět dní před vystoupením volala, že jsem v Praze a co se chystá. Vůbec mě tehdy nenapadlo, že by opravdu mohl přijet. Organizátoři festivalu však nezapomněli a Rudyho do Prahy pozvali. Setkání s ním byl nesmírně krásný zážitek. Na konci přechodu to byl právě on, kdo ode mě přebíral balanční tyč. Ten okamžik pro mě měl až symbolický význam.

Vám a celé akci byla věnovaná velká mediální pozornost, jak jste to snášela?

Moc jsem si všechnu tu pozornost nepřipouštěla. Nepřijdu si jako velká hvězda, takže mi dotazy novinářů nevadily, i když se občas opakovaly. Navíc celé to trvalo jen týden, což se dalo zvládnout.

Jak jste vnímala, že vás štáb neustále doprovázel? Nelezli vám na nervy?

Všichni lidé ve štábu měli takovou zvláštní schopnost: když jsem potřebovala, beze slova zmizeli. Mohla jsem se koncentrovat a ostatní nevnímat. A když jsem se soustředila na výkon, občas jsem ani nepostřehla, že je nablízku někdo s kamerou a mikrofonem.

Postavy

Tatiana-Mosio Bongonga

S provazochodectvím Tatiana začala v osmi letech. Trénovala na prestižních školách Académie Fratellini a Centre national des arts du cirque v Châlons-en-Champagne. Obě tyto instituce jsou vyhlášenými centry nového cirkusu. Mezi její lektory patřil i Rudy Omankowski, který pochází z tradiční rodiny artistů s českými kořeny. Dnes Tatiana spolupracuje zejména s choreografkou Annou Rodriguez. Zúčastnila se významných akcí, jako je např. Panafrický festival v Alžíru nebo Světový cirkusový festival, na kterém získala zlatou medaili.

Rudy Omankowski

V roce 2015 režisér Robert Zemeckis ve filmu *The Walk* vysekl poklonu francouzskému provazochodci Phillipe Petitovi, který v roce 1974 spáchal „umělecký zločin století“ tím, že přešel nezajištěn na laně mezi mrakodrapy Světového obchodního centra v New Yorku. Málokdo ovšem ví, že za tímto výkonem stojí mentor Rudy Omankowski, hlava české provazochodecké rodiny. Jeho syn Rudy Omankowski mladší, Tatianin mentor a důležitá osobnost provazochodecké historie, uskutečnil přes kilometr dlouhý přechod mezi dvěma horami v Gérardmer ve Francii. Byla to vůbec nejdelší chůze po laně bez jištění.

Jan Naets

Muž v pozadí, Jan Naets, je hlavním technikem souboru Basinga, který spoluzakládal. Narodil se v roce 1976 ve Wilrijku. Začínal na Antverpském festivalu, kde ho draftoval soubor Les Arts Sauts, u kterého se stal hlavním manažerem. Od té doby se etabloval jako jeden z nejlepších profesionálů ve svém oboru. Jeho role v zajištění podobných akcí je naprosto zásadní.

Rozhovor se spolurežisérem Václavem Fleglem

Jak vznikla myšlenka natočit celovečerní filmový dokument o provazochodeckém přechodu nad Vltavou?

Vše začalo telefonátem Ivany Pěkné, manažerky fantastického festivalu nového cirkusu a divadla Letní Letná. Oslovila mě, zda bych v krátkém filmu nezaznamenal celou událost včetně náročných příprav. Už když mi akci popisovala, znělo to všechno neuvěřitelně zajímavě a poutavě. A pak se skutečně odehrával příběh s natolik filmovou strukturou, že jsme se rozhodli ho zachytit a dokončit tak, aby se co nejlépe naplnil formát kvalitního celovečerního dokumentu.

Čím je pro vás dokument zajímavý filmařsky?

Od prvních okamžiků jsem v projektu provazochodeckého přechodu přes Vltavu cítil hodně filmařského potenciálu, proto jsem do něj také chtěl jít. Organizátoři Letní Letné totiž nabídli hned několik klíčových, vysloveně filmařských ingrediencí. V první řadě ohromně poutavý obraz. V krásném prostředí pražské scenérie, mezi nebem a zemí, se odehrává něco vizuálně ojedinělého a nezvyklého. K tomu si přidejte zvuk – specifickou, originální hudbou, která je s akcí v harmonické interakci. Akce sama o sobě má navíc ještě neuvěřitelně silné napětí, což je pro film důležitým stavebním prvkem.

Dopředu jsem si ovšem nebyl jistý jednou klíčovou věcí – jak budou reagovat naši protagonisté. Zda budou přirození, zda s nimi budeme moci být, nebudeme jim vadit, jestli nám řeknou něco zajímavého. Ukázalo se však, že naše postavy jsou neuvěřitelně charismatičtí, šikovní, moudří lidé, které je nejen radost točit, ale s nimiž je vůbec radost být.

Jakým způsobem jste zaznamenávali samotný přechod přes Vltavu?

Velkou výhodou bylo, že jsme celý průběh příprav dokumentovali, a věděli jsme tak naprosto do detailu, jak bude celá akce probíhat. Ve finále jsme měli k dispozici pět našich kamer, tři záznamy zvuku a navíc záznamy z live streamingu Českého rozhlasu. Hlavní kameraman a zvukař sledoval provazochodkyni Tatianu v zákulisí před akcí, její přípravu, nástup na lano a pak ještě provázel technika Jana při cestě až na vrchol Letné. Další kameraman měl za úkol sledovat streaming Českého rozhlasu, reakce diváků a zaznamenat celky z mostu. Třetí kameraman se zvukařem snímal kapelu a dění na konci lana. Čtvrtá kamera, umístěná také na konci lana, se zaměřila ve velkém přiblížení na pohled na Tatianu zepředu, abychom viděli její tvář.

Vedle toho jsme využívali pátou kameru na dronu a kompletní multitrackový záznam

zvuku z digitálního mixážního pultu kapely. Všechny záznamy byly synchronizovány tak, abychom mohli vytvořit jednu časovou osu a pomoci skvělému střihači a spolurežisérovi Jakubu Vovsovi v jeho práci ve střihně.

Jaký moment byl pro vás během natáčení nejsilnější?

Velmi silné bylo setkání provazochodkyně Tatiany s Rudym Omankowským. Bylo znát, jak velmi jsou rádi, že se vidí a že mohou být spolu. Nezapomenutelným zážitkem byla samozřejmě vlastní akce – přechod přes Vltavu.

V dokumentu se odehrává několik rovin, přiblížil byste je divákům?

Film pochopitelně rámuje samotná ústřední akce, napínavá nevšední událost – přechod Tatiany bez jakéhokoliv jištění vysoko nad

řekou Vltavou. Sledovalo ho několik desítek tisíc lidí, přirozeně ve značném odstupu. My se však ve filmu k Tatianě přibližujeme a poznáváme ji zblízka. Zjišťujeme, co je všechno s takovou výjimečnou akcí spojeno, jak se instalace připravuje a realizuje, kdo všechno je za tím. Nepostradatelná je především koordinace velkého množství lidí – organizátorů, techniků, umělců.

Vedle toho je ve filmu přítomna velmi silná linka Tatianina učitele s českými kořeny. Ta pomáhá zařadit tuto událost do historického a regionálního kontextu. V nejobecnější rovině bych jako zvukař tento film přirovnal k zesilovači, který zesiluje silné lidské poselství celé Letní Letné. Provazochodkyně nad Prahou je filmem o kultuře, umění, spolupráci, přátelství – zkrátka o dobrých lidských hodnotách.

Rozhovor se spolurežisérem Jakubem Vovesem

Co pro vás bylo důležité ve filmu zachytit?

Na počátku práce stálo přání organizátorů festivalu Letní Letná zachytit výjimečnou událost – přechod provazochodkyně přes Vltavu, jímž zahajovali již šestnáctý ročník. Nakonec jsme natáčení, které pak vedl především spolurežisér a zvukař filmu Václav Flegl, rozšířili i o technické přípravy celé akce. I ty jsou totiž samy o sobě velmi zajímavé. Na starosti je měla sympatická francouzská parta Gratte Ciel. Točili jsme také rozhovory s hlavním technikem Janem Naetsem a především s provazochodkyní Tatianou-Mosio Bongonga. Navíc se pro film povedlo zachytit velmi pěknou situaci s dnes již osmdesátiletým slavným provazochodcem Rudym Omankowským, který má české kořeny a ve Francii byl Tatianiným učitelem. Záběry s ním a jeho žačkou pro mne patří k vrcholům celého dokumentu.

Jaké poselství podle vás dokument sděluje?

Pro každého diváka může být poselství filmu jiné. Dokonce si myslím, že by tomu tak u dobrého filmu být mělo. Pro mne je v dokumentu Provazochodkyně nad Prahou velmi podstatný motiv štěstí – když se člověku podaří najít v životě to, co jej naplňuje, pevný bod. A takovým pevným bodem může, zdánlivě paradoxně, klidně být i kus relativně tenkého houpajícího se lana ve výšce několika desítek metrů nad zemí.

Jaký nejsilnější moment si z natáčení pamatujete?

Velice silný pro mě byl moment, když Tatiana popisovala okamžik, při kterém si uvědomila, že právě na laně je její místo. Místo, kde může být v životě šťastná. Říkala to s neskrývaným pohnutím v hlase i v očích, i já sám byl dojatý, a v tu chvíli jsem si uvědomil, že z množství natočeného materiálu může být film. Nejen prostý záznam artistického výkonu, byť mimořádného přechodu po laně přes řeku Vltavu, ale film s obecnějším a hlubším sdělením. A že také já mohu znovu nalézt své místo tím, že takový film vytvořím.

Jak střih probíhal? Narazil jste během práce na něco obtížného nebo naopak nečekaně lehkého? Z kolika hodin materiálu jste musel snímek vystříhat?

Samotný střih začíná podrobným popisem a roztříděním natočeného materiálu. Jednotlivých záběrů, situací, výpovědí. Už v této fázi probíhá první selekce na „odpad“, použitelné, dobré a vynikající záběry. Materiálu míváme na začátku často mnoho hodin a mně nebývá vůbec jasné, jak z této „beztvaré hromady“ vytvořit něco, co bude pro diváka sdělné a srozumitelné, bude jej to bavit a ještě to bude ideálně mít nějaký hlubší přesah. To je ta obtížnější fáze, kdy prohlížím, poslouchám, popisuji, vyhazuji. A vyhlížím. Vyhlížím něco, co ve mně najednou vyvolá vzrušující pocit, kdy si řeknu: „Ano, něco takového chci vyvolat i já v divákovi.“ Při práci na filmu Provazochodkyně nad Prahou byl jeden z takových momentů právě ten, který jsem popisoval v odpovědi na předchozí otázku. Pak už jde „jen“ o nalezení způsobu, jak žádoucího dojmu s daným materiálem docílit. To je ale relativně snazší fáze, protože už držím v ruce klíč.

Štáb

Jiří Turek
producent a ředitel
festivalu Letní Letná

Vystudoval Vysokou školu ekonomickou a Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy. V roce 2004 založil Mezinárodní festival nového cirkusu a divadla Letní Letná, působí jako jeho ředitel. Aktivně se věnoval pantomimě a pohybovému divadlu, byl také ředitelem Branického divadla a mezinárodní přehlídky neverbálního divadla Mimoriál v Kolíně.

Ivana Pěkná
producentka a manažerka
festivalu Letní Letná

Několik let působila ve filmové distribuci. Ve společnosti Artcam a následně v mezinárodní distribuční společnosti SPI International zastávala pozici ředitelky. Spolupracovala na několika českých filmech a to nejen jako distributor, ale i producent. V roce 2009 přijala nabídku Jiřího Turka, ředitele festivalu Letní Letná, a stala se výkonnou manažerkou této akce. Díky dokumentu Provazochodkyně nad Prahou se po deseti letech působení na festivalu na skok opět vrací k filmu.

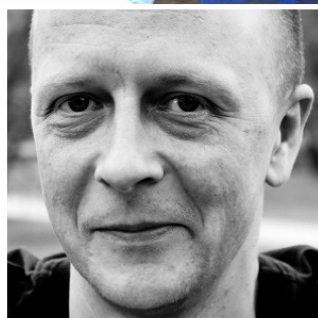
Václav Flégl
spolurežisér, zvukař

Václav Flegl maturoval na gymnáziu PORG, poté souběžně absolvoval magisterská studia na katedře hudební vědy Filozofické fakulty Univerzity Karlovy a na katedře zvukové tvorby FAMU. Znalosti získával také při stáži na Middlesex University v Londýně (obory Sound Design, Theory and Aesthetics of Sonic Art, Sound and Image). Teoretické základy rozšířil o praktickou zkušenost jako zvukař mnoha hraných a dokumentárních filmů. V roce 2008 založil společnost Sounderground, v níž se věnuje zejména kreativnímu a inovativnímu využití zvukové složky ve filmových dílech různých žánrů. V kategorii za nejlepší zvuk byl nominován na Českého lva 2020.

Adam Sejk
kameraman

V letech 2006–2007 vystudoval obor kamera na Vyšší odborné škole filmové v Písku, u filmu začínal jako asistent kamery a švenkr. V roce 2010 natočil autorský dokument Najdorf o vysídlování pohraničí po druhé světové válce. Jako kameraman spolupracoval na řadě projektů producentů skupin České televize, ale také TV Prima i TV Nova. V současné době dokončuje svůj celovečerní režijní debut: dokument Plná 6 o motocyklovém závodníkovi Kamilu Holánovi.

Jakub Voves
spolurežisér, střiháč

Vystudoval geologii na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy a střih na FAMU. Během studia dvakrát získal ocenění Maxim za nejlepší střih (EL-Film v režii Jakuba Sommera a Obec B. v režii Filipa Remundy). Na začátku kariéry se věnoval převážně hudebním pořadům. Od roku 1999 pracuje jako střiháč na volné noze, sestřihal více než stovku dokumentů a také několik hraných, převážně televizních, snímků. Od roku 2015 se ve své společnosti Never Lost Film s.r.o. věnuje kromě střihu i obrazové postprodukci audiovizuálních děl.

Zuzana Kopečková
dramaturgyně

Působí jako dramaturgyně, spisovatelka i scenáristka. V České televizi se zabývá akvizicemi titulů z evropské kinematografie. Několik let zastupovala Českou republiku v mezinárodním fondu Eurimages, v minulých letech byla také členkou Rady Státního fondu kinematografie. V letech 2014 jí bylo uděleno francouzské státní vyznamenání – Řád umění a literatury. Pro Český rozhlas psala „minutové hry“ za divadelní drama Tlustá, tenká byla nominována na Cenu Alfréda Rádoka. V roce 2018 vydala knihu Strážce mýtů. Je také autorkou scénářů k celovečerním filmům Sedmá struna, Kohoutí rytíři a M. a její příběh.

Kontakt pro média:

Ivana Pěkná
Festival Manager

tel.: +420 728 484 908
ivana.pekna@letniletna.cz